

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань освіти, науки та інновацій

09 квітня 2022 року

Веде засідання Голова Комітету БАБАК С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Починаємо засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій. У нас сьогодні в порядку денному три питання.

Перше. Про внесення змін до Закону України "Про повну загальну середню освіту" щодо розширення можливостей для трансформації освітньої мережі та захисту прав учасників освітнього процесу (реєстраційний номер 6354). Це друге читання.

І друге. Проект Постанови Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, ЮНЕСКО, Ради Європи, Європейської Комісії, Європейського Парламенту, Міжурядової морської консультативної організації та урядів демократичних держав світу щодо виключення Російської Федерації зі складу держав-членів міжнародних і європейських конвенцій, денонсації двосторонніх угод між урядами демократичних держав й урядом Російської Федерації про співпрацю у сфері освіти й науки та скасування процедур легалізації у демократичних державах російських документів про освіту, здобуття наукових ступенів (реєстраційний номер 7263).

І третє. "Різне".

Немає заперечень, колеги, проти порядку денного, чи є доповнення? Тоді прошу голосувати. Давайте через те, що ми дистанційно, хто – проти? Хто – утримався? Всі інші – за. Дякую, колеги. Одноголосно. Рішення прийнято.

Отже, переходимо до першого питання, реєстраційний номер проекту Закону 6354. Доповідачем мала би бути Юлія Миколаївна. Не знаю, чи долучилась вона, зараз по екрану... Ні, поки що не бачу. Та лінк у всіх є на пошті.

Дивіться, колеги, є таблиця до другого читання по законопроекту 6354. Ми його вчора проходили на підкомітеті досить детально, з нього прибрали всі норми, окрім однієї: продовжити можливості трансформації з 22-го до 25-го року, перенесення терміну фінального, коли вони мають трансформувати мережу.

Я не знаю, чи є сенс його обговорювати. Колеги, якщо хтось заперечує, давайте висловимось і обговоримо. Чи немає заперечень?

ППА Н.Р. Я утримаюся. Можу... Я вважаю, що три роки це знову в черговий раз на трансформацію забагато, то я не бачу сенсу ...*(Не чути)*знаю, що зараз є цивільно-військові адміністрації. за рішенням адміністрацій переорганізували, я не бачу сенсу це ще продовжувати. Це те, що якраз найбільше забирає... Ну, утримання однієї дитини там виходить найдорожче в країні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Воно то так, але це... вони ж на балансах місцевих органів самоврядування. Ну, хочуть місцеві органи витратити на них...

ГРИШИНА Ю.М. Колеги, ви мене чуєте?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Юлія, чуємо, чуємо.

ГРИШИНА Ю.М. А я просто не чую взагалі нічого. Можна мені там щось подкорректировать?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, підкорегуй собі, я тебе прошу. Ми вже твоє питання вже давно обговорюємо, і тому або підключи навушники, або зроби собі щось голосніше. Дивись, Наталко, я теж, ти знаєш, не в захваті від санаторних шкіл взагалі як явища. Але вже через те, що це на місцевих бюджетах, якщо вони хочуть собі продовжити, хай собі продовжують. Там було питання по реабілітаційних центрах всередині цих санаторних шкіл, те, що мені не подобалось насправді. Але вони прибрали до другого читання, домовилися з Ляшком. І Ляшко сказав, що він будує, в МОЗі в нього є програми розбудови реабілітаційних центрів, окрема програма. Ну, хай собі розбудовує, тут же ж питань немає.

ППА Н.Ю. О'кей. ...*(Не чути)* Я утримуюсь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, я розумію про що ти.

Колеги, ще в когось є зауваження до таблиці до другого читання?

ГРИШИНА Ю.М. Сергій Віталійович, Наталя сказала, що буде утримуватися, да?

ППА Н.Р. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

ППА Н.Р. Можу, Юлія Миколаївна, поговорити з вами після комітету.

ГРИШИНА Ю.М. Я тебе наберу, розповім просто.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, шановні колеги, якщо немає сенсу далі обговорювати, є пропозиція: ставлю на голосування проект Закону реєстраційний номер 6354 рекомендувати Верховній Раді прийняти його в другому читанні і в цілому.

Хто – проти? Немає. Хто – утримався?

ППА Н.Р. Піпа.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталка. Все. Всі інші "за".

Дякую, колеги. Рішення прийнято.

Переходимо до другого питання: проект Постанови про Звернення Верховної Ради України до ООН і всіх інших (реєстраційний номер 7263).

Наталія Романівна, будь ласка, якщо можна коротко.

ППА Н.Р. Коротко. Дякую.

Ви, колеги, *(Не чути)* ми від парламенту звертаємося до урядів міжнародних організацій, щоб не визнавали в майбутньому російських дипломів і російських ступенів так як країни, яка толерує ...*(Не чути)* по факту, але вбивства і знущання, то про яку освіту і наукові ступені може йти, якщо це суперечить і освіті й науковим ступеням, що вони були в повній дипломатичній ізоляції.

І також відразу скажемо, що ми плануємо далі від комітету ще дати окремо на університети, знаєте, що університети в них не є органами державної влади, є самостійними. Тому таким чином теж продовжити, випадків, ви знаєте, є багато, і будемо рухати це на цьому фронті. Сподіваємося, що успіхи будуть, бо самі знаєте, яке питання непросте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, дякую Наталко. Але я знаю, що Голова Верховної Ради підтримав цю ідею.

У мене є тільки одне маленьке запитання. Ви не вважаєте, що ... може зарано, але не вважаєте, що сюди можна було б додати Білорусь чи ще зарано?

ППА Н.Р. Білорусь, поки що фізично кордон, маю на увазі, своїми військами не перетнули, якщо потім, можемо додати, проголосувати ще раз.

_____. Я думаю, що окремо буде краще, типу спочатку РФ, а потім... Бо спільно буде важче і простіше аргументувати там умовно відмову чи ще щось. Тому краще

ГОЛОВУЮЧИЙ. Погоджуюсь.

Колеги, чи є у когось зауваження до цього проекту постанови?

Якщо немає, то, з вашого дозволу, ставлю на голосування проект Постанови 7263 рекомендувати Верховній Раді прийняти в цілому.

Хто проти? Хто – утримався? Всі – за. Дякую, колеги, одноголосно.

Переходимо до третього пункту "Різне". Тут у мене є "Різне" і в Ольги Володимирівни, наскільки я знаю, є, і в Наталки є. Чудово. Ну, давайте тоді я дуже коротко.

Перше. Ми проговорювали цю історію з міністром освіти, проговорили цю історію з Оленкою Кондратюк. Вона зараз якраз знаходиться у Східній Європі і якраз займається питаннями, як наші біженці мають доступ до одного, іншого і так далі, включаючи освіту. І в нас народилася думка, щоби ми від комітету, не від Верховної Ради, а від комітету звернулися до всіх комітетів відповідних в цих країнах Східної Європи і взагалі там, де є наші біженці з трьома проханнями: сприяти створенню українських класів, сприяти залученню наших вчителів, які там теж знаходяться в статусі біженців для того, щоб вони навчали українських дітей, і третє – сприяти тому у створенні так званих освітньо-культурних хабів, які би опікувалися, маючи у своєму складі наших вчителів, викладачів, науковців біженців, щоб вони опікувалися і допомагали, власне, нашим дітям, які знаходяться в статусі біженців тих країн. І для того, щоб зняти певну напругу в стосунках між біженцями і країною-хостом, яка їх приймає в даний момент, щоб долучили наших вчителів, які там знаходяться для того, щоб організувати освітній процес.

Якщо немає заперечень по суті, то ми зробимо, вже в нас є проект листа, і, з вашого дозволу, ми просто від імені комітету автоматично розішлемо на всі інші комітети. Нема заперечень?

ППА Н.Р. Я маю пропозицію, уточнення вірніше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте.

ППА Н.Р. Ключ в тому, щоб запитати, ми будемо пропонувати, щоб вони вчилися за нашими програмами чи за їхніми програмами?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Насправді байдуже. Мова йде про те, щоб вони створили в своїх школах, там, де є велика концентрація наших дітей за кордоном в певних містах, щоб вони дали можливість своїм школам створювати окремі українські класи, які будуть навчатися за нашою програмою. Да, а у всіх інших, сприяти всім іншим школам, там, де є невеличка частина наших біженців, да, там, де вона справді невелика, щоб вони залучали просто наших вчителів. Наші вчителі готові і на волонтерських засадах це робити, щоб вони просто там для окремих предметів з української мови, з української історії, щоб вони вчилися. Ті, хто вчаться в тих школах, там умовно в Чехії, наприклад, за чеською програмою, але щоб долучали наших вчителів до вивчення української мови, української історії і літератури, і так далі.

ППА Н.Р. А вже самі хай визначаються – в будні дні, у вихідні дні?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, звісно, ніяких обмежень, жодних обмежень. Просто щоб цей процес трішки пришвидшити, тому що частково вони самі ініціюють подекуди ці процеси, а подекуди, ну, чекають від нас ініціативи.

КОВАЛЬ О.В. Можна уточнююче питання? Дивіться, я стосовно того хочу уточнити. Ми не розуміємо, який період дані діти будуть навчатися в школах інших країн. І нам потрібно якийсь мати механізм для того, щоб, можливо, повернути їх в Україну. Можливо, це може бути і з подальшим, з подальшою видачею документа про освіту українського зразка. Якщо це будуть окремі класи українські, то ми можемо по якихось програмах, можливо, по угодах між...

відповідно заклади можуть угоди укласти ... *(Не чути)* і так далі, щоб видавати їм в результаті навчання подвійний документ про повну загальну середню освіту.

Я так розумію, якщо діти навчатимуться, до прикладу, в польській школі, вони отримають польський документ про освіту, який засвідчує. Щоб ми могли видати їм і український. Це буде, можливо, певною якоюсь прив'язкою до України. Тому що багато хто повернеться, а багато хто і залишиться там.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олю, вони не отримують документ про повну загальну середню освіту ані в Польщі, ані в іншій країні. Бо для того, щоб його отримати в них на відміну від нас не відмінено ДПА у формі ЗНО. У них це у формі матури в Польщі конкретно, тому, якщо вони складуть матуру, здадуть, як наше ЗНО, то, звісно, без проблем отримають документ. Я дуже сумніваюся, що наші діти, які там навчаються півроку, зможуть скласти щось подібне. Це перше.

Значить, що стосується документів про освіту. Всі, майже всі, хто знаходяться за кордоном, можуть бути, я вас завіряю, це сотні тисяч, які підключились до наших онлайн-шкіл, саме для того, щоб отримувати через них наші документи про освіту, свідоцтво про повну загальну середню освіту. Це, на жаль, не всі. Тому якраз одна з таких побічних, побічна мета зі створення цих освітньо-культурних хабів – це якраз їх всіх підключити врешті-решт до наших дистанційних шкіл. У нас їх там вже досить багато. Багато наших шкіл відкрили свої дистанційні системи повністю для наших дітей, які виїхали за кордон. Тому вони всі масово підключаються і вони будуть отримувати документи через наші школи в будь-якому разі. Я не думаю, що буде масово, що вони отримають подвійний диплом або, скажімо, документ тієї школи, до якої вони прописані. У них же свої правила видачі, і це не дуже просто.

КОВАЛЬ О.В. О'кей, я зрозуміла. Ну це, що стосується тих дітей, які найближчим часом завершують школу. А що стосується тих дітей, які завершують школу через три, через чотири роки і не повернуться в Україну, але все-таки вони б хотіли мати можливість отримати і український документ про освіту? Вони так і далі будуть дистанційно мати можливість навчатися, тому що...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Звісно.

КОВАЛЬ О.В. ...через рік, через два.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, звісно, будуть мати доступ.

КОВАЛЬ О.В. Ну, о'кей, якщо це є певним механізмом вирішення, я погоджуюся. Але в мене було ось таке питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Питання до уряду. Давайте ми можемо провести окрему нараду з блоком по середній освіті урядовим, сядемо і поговоримо ці деталі. Насправді тут я погоджуюся з Олею, в тому, що нам треба дивитися горизонт планування трішки більшим ніж наступний навчальний рік і треба серйозно подумати над тим, що буде з тими дітьми, які здобувають вищу освіту, які туди поїхали, ну, в момент, скажімо, до заборони перетину кордону для чоловіків або там для дівчат, які під час війни поїхали, що з ними робити, як їх залучати. Тут велике питання, як робити такий м'який soft power для того, щоб вони поверталися. Тут я погоджуюся з єдиним, що треба горизонт планування нам розсунути. Зараз ми вирішимо гаряче питання, яке у нас стосується кінця навчального року, початку вступної кампанії. А далі я пропоную переходити до планування на два-три роки. Тому що я вчора мав розмову з Юлією Мостовою з "Дзеркала тижня", і вона теж просить звернути увагу на деякі речі. І це стосується і нашої міграції за кордон, і стосується того, що в нас буде величезна нестача робочих рук і нам треба буде думати і про міграцію всередину України насправді, коли це завершиться. Тому давайте окрему зробимо нараду, присвятимо такому мозковому штурму з цього приводу. Я – за. Значить, хто хоче до неї доєднатися, сплануємо час, запросимо міністерство і поговоримо. Але так, щоб ми там годинку-дві собі запланували.

Колеги, по цьому питанню моєму ще немає зауважень? Тому, з вашого дозволу, це не потребує, мені здається, або, якщо хочете, давайте проголосуємо, щоб дати мені право підготувати як голові комітету ці листи і розіслати їх на відповідні комітети. Давайте все ж таки на всяк випадок проголосуємо.

Чи є хтось, хто проти? Хто – утримався? Дякую, колеги, за підтримку. Одноголосно.

Ольга Володимирівна, в тебе було питання в "Різному".

КОВАЛЬ О.В. Колеги, в мене якраз ось так, як Сергій Віталійович сказав, гаряче питання. Зараз велика кількість вчителів, які виїжджають із тимчасово окупованих територій, не можуть здійснювати навчання відповідно, бо школи не мали можливості перейти в дистанційний режим роботи. І ці вчителі у нас знаходяться у підвішеному стані.

Я вчора буквально мала розмову із вчителем, який виїхав із міста Маріуполь. Він говорить, що я зараз знаходжуся у Запоріжжі, але я вирішую, куди мені далі переміщатися. Я згоден їхати в те місце, де у мене буде місце роботи, де я зможу працювати у певній школі. І повертаючись до того, що раніше ми обговорювали, що в нас є значна кількість шкіл і місцевостей, де є значний дефіцит вчителів, і особливо за такими професіями, як фізики, математики, хіміки і так далі.

І у мене така є пропозиція. Можливо, разом із міністерством створити якийсь спільний ресурс, де вчителі, ось ці, які виїхали, мали б можливість бачити, де є якраз ось та ставка конкретного вчителя хімії, фізики, біології чи то іншого вчителя, куди вони згодні переїхати. Тобто таким чином ми можемо вирішити відразу два питання: надати робоче місце вчителю, який втратив його за рахунок окупації, і забезпечити повноцінне навчання тим дітям, які не мають вчителя у конкретній місцевості. Тому що ось конкретний , він говорить: я згоден їхати в будь-який куточок країни, де я зможу жити і де я матиму роботу.

Ось така пропозиція, питання. Я хочу з вами це обговорити.

КОЛЕБОШИН С.В. Можна слово, Сергію Віталійовичу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Валерійовичу, будь ласка.

КОЛЕБОШИН С.В. Друзі, я, по-перше, вдячний Ользі Володимирівні за те, що це питання підняла, ми вчора спілкувалися з нею. Там є специфіка нашої системи освіти. На початку року всі департаменти подають потребу свою. Вона, наприклад, по Одеській області там більше тисячі. Я думаю, по Львівській так само буде. По Києву там буде біля тисячі, по Київській області теж біля тисячі і так далі. Ні, по Києву більше буде, пару тисяч, точно, буде. Але протягом року вони так чи інакше вони її або закривають, або роблять вигляд, що закривають.

Тобто зараз, якщо ви звернетесь, то майже ніде... ну у нас місяць до кінця навчального року, місяць-півтора. А деінде вже цей навчальний рік закритий. Ну як, наприклад, зробили це багато вчителів в тому самому Мелітополі (і молодці, що зробили) для того, щоб їх не заставляли робити ... працювати за російськими навчальними програмами. Там дуже багато шкіл, і це герої. Я думаю, що нам треба буде відзначити, до речі, цих людей (треба подумати як), які просто знайшли в собі мужність попри тиск на них просто закрити фактично навчальний рік і сказати: "О'кей. А у нас навчальний рік закритий. Які російські навчальні програми?" Як і російський корабель – туди.

Тому це дуже круте питання. Для того, щоб його відпрацювати, я думаю, все ж таки більше між навчальними роками і зобов'язати. Там не треба просто запропонувати, а зобов'язати Міністерство освіти розробити якийсь там дашборд чи портал, де можна буде побачити цю потребу. Вона є, вона шалена, насправді. Особливо там природничо-технічні спеціальності, але потреба є всюди.

Просто я думаю, що тут і зараз буде проблема з тим, щоб влаштувати того чи іншого вчителя дуже швидко, бо за півтора місяці до кінця навчального року це зробити досить важко, бо потреби, скоріше за все, не буде. Але наше завдання з вами – зобов'язати міністерство і допомогти йому розробити таку платформу, де можна буде побачити такі "гарячі" вакансії, і щоб люди туди переїжджали. Ну, а далі наша вже справа робити так, щоб залучати тих людей до тієї чи іншої громади, мажоритарників долучати, там мотивувати і так далі. Дякую.

КОВАЛЬ О.В. Колеги, можна, будь ласка? Сергій Валерійович повністю правий. Тим більше, ми розуміємо, що у нас дуже багато директорів шкіл іноді, кажучи простою мовою, граються із вакансіями для того, щоб перекрити і зберегти години. Тому відслідковувати зараз динамічно це буде для нас дуже-дуже важко, тут Сергій Валерійович повністю правий. Але наша основна задача – зберегти того вчителя, щоб за період, який він втратив роботу, не відбулося його перепрофілювання в якусь іншу професію, що, вибачте за простоту моєї мови, він не став майстром манікюру, до яких у мене теж глибока повага як до фахівців своєї справи. Але його справа – залишитися вчителем. Ось це наше основне завдання, як його зберегти. Для того, щоб зберегти, ми повинні йому показати, де його вміння, знання можуть бути застосовані.

ППА Н.Р. Питання, ви маєте на увазі... Олю, ти маєш на увазі, що ...*(Не чути)* яка є гарантована, закон проголосували, а щоб він міг реалізувати також за професією.

КОВАЛЬ О.В. До прикладу, той самий Маріуполь, там закrywся не один хороший ліцей, який мав хороших вчителів і викладачів. І я не знаю випадків, щоб з Маріуполя реалізовувалися дистанційні курси школами для здобувачів. Можливо, я не знаю, можливо, ви скажете, що є такі.

ППА Н.Р. Є ще одна пропозиція тоді.

КОВАЛЬ О.В. І це не тільки Маріуполь.

ППА Н.Р. Тоді є пропозиція така, є школи онлайн, ми точно знаємо львівську запустили, і ми окремо ту школу онлайн, яка відбувається в Moodle, приймаємо вчителів з усієї України, вчать дітей з усієї України. Я думаю, що в інших областях воно теж таке є. Тобто там точно можуть бути зайнятими.

КОВАЛЬ О.В. Давайте тоді, можливо, виступимо з пропозицією до міністерства, щоб міністерство провело комунікацію. Тому що багато вчителів просто не знають, що є така можливість: куди їм звертатися, що їм робити, де їм стати буквально на якийсь облік для того, щоб їх могли задіяти у навчальному процесі по місцю їхнього тимчасового перебування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, якщо дозволите, секундочку, у мене є питання до секретаріату. Скажіть, будь ласка, запрошували Міністерство освіти на засідання секретаріату? Секретаріат, Сніжана.

_____. Ні, не запрошували. На сьогоднішнє не запрошували.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чому?

_____. Тому що я запитала кому надсилати конкретно на сьогодні на 8 годину вечора запрошення, був перелік народні депутати, помічники секретаріату. Все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це хто вам дав таке доручення?

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не запрошувати міністерство?

_____. Ні, я запитала, кому саме направляти запрошення, тобто як запрошення на сьогоднішнє засідання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хтось у нас втратить роботу, мені здається.

Давайте так, я не дуже розумію, я справді розберуся зараз після засідання, хто дав доручення не запрошувати міністерство. Це засідання комітету офіційне, на яке має бути запрошений міністр завжди. Розберіться, будь ласка, хто дав таке доручення, щоб не запрошувати міністерство, а ми прийнемо відповідні рішення, кого б це не стосувалося. Добре? Зараз завершиться комітет, протягом пів години дайте, будь ласка, протягом пів години дайте, будь ласка, інформацію, хто дав таке доручення.

Дивіться, тепер повертаючись до суті питання. Питання зрозуміле, воно потребує у будь-якому разі того чи іншого вирішення. Давайте зробимо окрему все ж таки зустріч, у нас вже це друге питання по блоку середньої освіти. Давайте зробимо таку неформальну зустріч з міністерством, сядемо і проговоримо, що нам робити з цим питанням. Я погоджуюся з тим, що треба дати доручення, принаймні це питання вивчити і вирішити запропонувати шляхи, якщо буде потрібна допомога від нас, я думаю, що теж зробимо.

Колеги, далі в кого є ще питання в "Різному"?

КОВАЛЬ О.В. Можна я ще одне питання в категорії "Різне" підйму? Я проговорила вже з освітнім омбудсменом, переговорила з Державною службою якості освіти стосовно того, як вирішити питання. Давайте я спочатку розпочну історію.

До мене звернулися з питанням того, що дитині призупинили доступ до дистанційного ... (Не чути) приватного закладу освіти за не оплату за певний період навчання, тобто приватна школа. Я зверталася до освітнього омбудсмена, до Державної служби якості, вони наразі говорять, що така проблема не має систематичного характеру, тобто омбудсмен говорить, що декілька звернень було, але це не несе системний характер.

Колеги, я хочу обговорити, зараз багато хто з батьків дітей, які навчаються в приватних закладах освіти, мають складне фінансове становище і не мають можливості оплатити за певний період навчання дитини. В результаті ми отримуємо те, що деякі заклади приватної освіти входять в становище і роблять або відстрочку по оплаті навчання, або інші якісь рішення питання знаходять, а деякі просто поступають таким чином, що не дозволяють дитині далі дистанційно навчатися або ж то її відраховують. І цим є, по-перше, покарана дитина. Можливо, ми б запропонували міністерству зробити якесь роз'яснення чи, можливо, знайшли б якісь інші механізми вирішення ось такої проблеми. Тому що я думаю, те, що я почула, але я думаю, це не одиничні випадки такі є. Дякую вам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олю.

В мене є своя думка з цього приводу. Але Сергій Валерійович підняв руку перший.

КОЛЕБОШИН С.В. Ну, я дуже швидко. Мені здається, що ми зараз натикаємося на нашу стару історію, трохи міністерство недокомунікує. Бо по середній освіті, зокрема, ну, більше мій фокус, да, вже дуже багато таких питань чи інших, де нема комунікації від міністерства.

Ну, за великим рахунком з цього приводу я не бачу великої проблеми, є купа зараз дистанційних шкіл, які зобов'язані брати дитину і доводити до кінця навчального року. Давайте будемо свідомі того факту, що це, ну, що навчальний рік в нас сплундрований, що це не навчальний рік, це хтозна-що і так далі, і мова іде просто про те, щоб його якимось там цивілізовано закрити, закрити і рухатися далі там вже в 2022-2023 навчальний рік. І в будь-якої дитини, яка вчиться і немає можливості в її там батьків в приватній школі, є можливість в будь-якій дистанційній школі, яка розташована там по всій Україні, їх там дуже багато і вони є на сайті міністерства навіть, хоча там в переліку тих шкіл майже там, я думаю, що максимум 20 відсотків тих шкіл, які можуть це робити, але тим не менше є. Тобто це не є проблемою, Оля тут права. Але мені здається, нам треба дійсно як комітету, ну, звернути увагу на недокомунікацію міністерством дуже багатьох питань, все ж таки у нас 45-й день війни і можна було вже на якісь рейки все ж таки стати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Погоджуюсь. От і третє питання для наради з міністерством по середній освіті.

КОВАЛЬ О.В. Так, можливо б міністерство просто дало якесь роз'яснення, можливо, дати пропозицію зробити якусь знаєте відстрочку по платежах чи так далі. Я думаю, варіантів вирішення може бути багато, не тільки просто дитину перевести в комунальний заклад освіти, тому що це для дитини тієї ж самої буде стрес знову, що її відірвали і перекинули в зовсім інший навчальний заклад або вона продовжує навчання на іншому ресурсі дистанційного навчання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, дивіться, це я би обережно був би з глобальними рухами в цьому плані, тому що як тільки держава щось запропонує приватним закладам освіти, які по своїй суті є чистим бізнесом, ми це розуміємо, правда, так одразу вони всі стануть в величезну чергу. У нас вже було таке запитання по університетах, що робити. Але тоді звернулися не студенти, бо студентів у приватних університетах не відраховують, зрозуміло, з яких причин, бо вони просто оплачують, але звернулися університети, що робити, коли їм не вистачає грошей. Це теж було таке питання, і наша відповідь була досить проста: вибачайте, це ваш бізнес, тому державної компенсації за це не буде. Це факт. Що хочете робіть з цим, беріть кредити під нульовий відсоток, які пропонуються державою задля підтримки бізнесу, будь ласочка, є варіанти, як вам фінансово вижити. Але звертатися приватним закладам до підтримки держави, ми ж розуміємо, вони просто... ми просто почнемо їх утримувати.

КОВАЛЬ О.В. Так я, Сергію, погоджуюся цілком і повністю, що це є приватні підприємства і це є договірні відносини відповідно закладу освіти і здобувача освіти, це зрозуміло. Але все-таки, можливо, от недостатньо оцих хоча б рекомендацій міністерства. До прикладу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. І знов-таки, батьки дітей, які віддавали своїх дітей, не захотіли віддавати в державну школу або в комунальну і віддали їх у приватну, вони чітко розуміли, для чого вони це роблять. І якщо у них зараз виникли фінансові складнощі, то, я перепрошую, у вас був свідомий вибір, коли ви віддавали свою дитину, або вирішуйте, будь ласка, фінансові свої питання, більше

того, держава надає підтримку людям персональну, тому, будь ласочка, можете її використовувати і на освіту. Але зараз держава дає альтернативу: будь ласка, переходьте до будь-якої державної школи онлайн, який є перелік на сайті МОН, і там вже сотні тисяч дітей, які туди справді під'єдналися. Тобто завершити навчальний рік можна, а далі, я впевнений, що вони з приватним закладом зможуть дійти згоди, що робити з наступним навчальним роком.

Більше того, я стовідсотково впевнений, що ніхто не захоче відрахувувати цих дітей. Тому що, коли всі повернуться після перемоги, то знову ж таки всі захочуть навчатися у приватних школах, і приватні школи захочуть, щоб у них навчалися діти. Але питання є і прокомунікувати його теж треба. І це справді не наша задача, а задача Міністерства освіти, тому давайте це третім питанням на нашу нараду сюди її заплануємо, там умовно, я не знаю, на понеділок через те, що ми всі повертаємося більшою мірою до роботи до нашої конкретної. Давайте тоді спробуємо запланувати, я поговорю з міністром, щоб ми запланували на другу половину дня в понеділок тоді на нараду.

Дякую, Олечко, за те, що піднімаєш всі ці питання.

Я нагадаю тоді ще одне питання. Олю, ми говорили з тобою про це. Є пропозиція зміни до закону. У нас не потрапляють під перші хвилі мобілізації студенти закладів вищої освіти і студенти закладів фахової передвищої освіти. Але в цьому переліку немає тих, хто навчається в професійних закладах освіти. І є пропозиція їх туди додати. Я розумію, що більша частина дітей туди потрапляє після 9 класу і вони за віком не підпадають під мобілізацію, але є частина людей, які йдуть туди після 11-го, і вони вже під неї потрапляють. Тому враховуючи наші державні пріоритети на наступний навчальний рік і на відбудову нашої країни, Оля виходила з такою пропозицією в приватній розмові, я би хотів би, щоб ми це обговорили і, за можливості, внесли зміни в законодавство, там лише просто додаємо до цього переліку ще й студентів ... *(Не чути)*

КОВАЛЬ О.В. Сергій Віталійович, можна, будь ласка?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, звісно.

КОВАЛЬ О.В. ...*(Не чути)* уже готові, вони прописані. Але я б не хотіла вносити зараз чисто одну точкову зміну, що стосується мобілізації. Зараз я із командою, з міністерства залучені фахівці і інші зацікавлені сторони, готуємо системні зміни, що стосуються професійної освіти в умовах війни і післявоєнного стану. Якраз мобілізація теж вписана туди.

Нам потрібно ще буквально трішечки часу, тому що є там певні питання, які вже ми з Сергієм Віталійовичем обговорили, стосовно короткотривалих курсів навчання в закладах професійної освіти, а це потребує ще й змін до нашого Трудового кодексу. Тому що особи, які будуть мати уже професію, не будуть... не досягнуть ще 18-річного віку. Тому ми зараз готуємо зміни і в Кодекс законів про працю.

Тому в мене є пропозиція. Я буквально декілька днів, максимум тиждень, надам вам для ознайомлення певний перелік змін, що стосується професійної освіти, щоб ми їх проговорили і могли уже, в принципі, реєструвати, якщо буде у кожного з вас згода і ще, можливо, будуть ваші якісь певні пропозиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Думаю, заперечень до вашої пропозиції не буде. Єдине, що я хочу сказати колегам, що в нас наступне наше зібрання скоріше за все стане останнім, де ми на Погоджувальній раді виносимо лише компромісні законопроекти. Скоріше за все. І скоріше за все, що з наступного нашого пленарного засідання ми вже перейдемо на звичну нашу роботу: перше читання, друге читання і так далі. Тому зважайте на свої законопроекти, на свої ініціативи. В даному випадку якби ми шли виключно консенсусами, нам би терміново це було б потрібно, і я би наполягав на тому, щоб ми поставили тільки одну цю норму про мобілізацію, щоб вона не викликала дискусій, щоб ми її проговорили і з усіма погодили і прийняли за основу і в цілому. А якщо ми перейдемо до першого, другого читання, то можна тоді робити більш комплексні законопроекти, які потім будуть все одно в тої чи іншої фракції будуть доповнення, зміни, зауваження і так далі, і ми спокійно підемо через два читання.

Да, Сергій Валерійович.

КОЛЕБОШИН С.В. Можна? Я...

КОВАЛЬ О.В. Добре. Сергій Віталійович, давайте запитаємо... Тоді давайте я завтра вам кину даний законопроект, там буквально два слова ми додаємо, і завтра я його закидаю на реєстрацію, ми його підписуємо і реєструємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але ми його не встигнемо на цей тиждень, тому що в нас списки, перелік на Погоджувальну раду вже сформований, і от якраз ще в нас 20 хвилин до його формування. Тому ці два законопроекти, які ми зараз прийняли, вони підуть на Погоджувальну раду, а будь-який наступний вже на цю консенсусну не піде. Але в будь-якому разі можемо реєструвати і так, і так. Це не заважає, Ольго Володимирівно, вам зареєструвати завтра короткий законопроект, а через три дні зареєструвати комплексний. Ми просто щось можемо відхилити і не розглядати на комітеті в залежності від ситуації.

КОВАЛЬ О.В. *(Не чути)*

КОЛЕБОШИН С.В. Олю, будь ласочка, давай короткий, бо ми розуміємо, що в нас, коли піде перше, друге читання, поправки і так далі, то у профтесі, ну, ми знаємо про це лобі і так далі. Давай коротке, бо ми покладемо просто прийом профтеху в цьому році. Давай короткий робити.

КОВАЛЬ О.В. О'кей, я сьогодні... вже сьогодні, не знаю, чи встигну, завтра вранці він вже буде на реєстрації, я скину в групу номер.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Домовились. Дякую.

Колеги, чи є ще... Да, Наталка, будь ласка.

ППА Н.Р. Важливе. Дивіться, я бачила позицію ...*(Не чути)*, що вони хочуть дітей, які повернуться із-за кордону, перед 1 вересня робити спеціальну комісію і вирішувати, чи діти підуть в наступний клас, чи залишаться в попередньому.

Я вважаю, що така практика є дуже не гуд. Я розробила пропозиції і я вважаю, що нам би треба було всіх прийняти, дати їм відповідний клас, в якому вони би мали вчитися. І на розгляд педради скласти програму. І якщо при потребі там, індивідуальний план навчання по деяких темах з пропозиціями, рекомендаціями, навіть спростити програму, при потребі деякі теми цього року

включити в наступний, але загалом спростити програму. Бо як на мене, це радянська система залишати на наступний рік, і, в принципі, це теж зовсім не буде стимулювати повертатися в Україну...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталко, скажи, будь ласка, а де ти це бачила?

ППА Н.Р. Я кину, я кину. Це вже офіційно, це офіційно вже опубліковано, тільки не знаю, чи прийнято, чи як рекомендаційне. Але, по-моєму, це треба зупинити зараз, щоб потім не треба було щось скасовувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я перепрошую, це стосується тих, хто виїхав за кордон чи всіх переселенців?

ППА Н.Р. Всіх, всіх переселенців, по-моєму. Я мушу передивитися точно, щоб я зараз неточностей не допустила, бо це моя помічниця дивилася, але мені здається, що всіх переселенців.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тільки мені це вважається трішки дивним?

ППА Н.Р. Ні, думаю... *(Не чути)*

_____. Ні, не тільки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я просто... я бачу всього-на-всього чотири обличчя включно зі своїм на телефоні, тому я не всіх бачу, але я бачу просто щире здивування у наших колег. Це якось трішки дивне.

Дивись, у нас же є давно усталена практик коригувального місяця або там півтора місяця, коригувальні програми у школах, про це знають всі педради, всі вчителі, я не зовсім бачу в цьому проблему.

ППА Н.Р. Тому я надішлю ... *(Не чути)*

_____. У нас взагалі на відміну від пострадянської і радянської російської системи у нас немає історії про другий рік і так далі, це взагалі якийсь бред.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Насправді статистично є, я кожного року передивляюся статистичну історію, що робить наш Держстат. У нас кожного року є діти, які залишаються на другий рік, але їх на 4 мільйони школярів приблизно 1 тисяча.

_____. Це зазвичай з якихось лікувальних причин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Абсолютно точно.

_____. Це зазвичай з медичних причин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Через тривалу хворобу або ще щось, їх приблизно 1000 на всю країну серед 4 мільярдів. Тобто, ну, така в межах статистичної похибки.

ПППА Н.Р. Тому я ...*(Не чути)* відповідний документ, бо я вже з кількома людьми проговорила, щоб ми це зупинили.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталіє Романівно, кидай, нам, будь ласка, в загальний чат, щоб ми подивилися цей документ, давай ми поговоримо з міністерством, це поганий сигнал. Я думаю, що їм комунікувати треба зараз трішки інші речі.

ПППА Н.Р. Коротко, схожа тема. У нас навчальний рік триває 178 днів, ми Мелітополь привели як приклад. І до мене є багато звернень про те, щоб внести зміни в закон. Яка наша позиція, що ми по цьому робимо? Навчальний рік може тривати до 1 липня, але 178, правильно цифра, навчальних днів. Відповідно хтось, дивіться, порушувати закон по факту, але як нам вийти? Може ми внесемо, що якраз в цей воєнний рік?

_____. Наташа, не факт що вони порушили, вони могли просто написати, що далі у них там практика чи там оздоровчі табори, хоча їх не буде, зрозуміло, і так далі. Треба подивитися, як вони закрили це питання.

ПППА Н.Р. Я, власне, підтримую, і таких випадків багато, і звернень до мене, не знаю як до вас, дуже багато. І тому, давайте, я не знаю, або теж на цій нараді, або комітетом подумаємо і щось запропонуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте це четвертим питанням на нараду. Тому що я, чесно кажучи, боюся прецеденту зараз на внесення відповідних змін до закону, навіть точкових, навіть разових і навіть під воєнний стан, я просто боюся, щоб це не стало прецедентом.

ППА Н.Р. Да, що перевести на практику або там спілкування в Zoom, типу от такого плану, щоб ми подумали, як то можна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поговоримо з міністерством, якщо можна зробити це в нинішній системі законодавства, то краще не вносити точкові зміни, бо це буде неприємним прецедентом, повірте мені, щоб ми до нього не поверталися.

ППА Н.Р. Тому давайте рекомендаційно, щоб щось було... *(Не чути)*

_____. У нас навчальний рік чи не найкоротший у Європі, давайте, да, дійсно, я з головою комітету згодний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте так, у нас це четверте питання на нараду, я дуже прошу секретаріат, будь ласка, фіксуйте, дивіться потім запис, відфіксуйте ці чотири пункти. Якщо зараз додасться, щоб ми завтра на ранок мали цей перелік пунктів, про які ми зараз говорили, щоб ми проговорили з міністерством і на понеділок робили нараду. Колеги, що ще?

ППА Н.Р. П'яте питання. Це УЦОЯО і перехід на наступний навчальний клас, наступний навчальний рік, те, що попередні були, є документ.

Питання коротке, то теж, Сергій, що ми проговорювали з тобою. Стаття 57, нехай міністерство дасть, як воно його трактує. Чи коли, умовно, з Львівської чи Тернопільської області людина їде в село і не проводить уроки, вона... ну, їй виплачувати сто відсотків, виплачувати дві третіх, чи вона має перейти у відпустку за власний рахунок? Чи коли в садок не приходять діти і вихователь по факту не виходить, там виплата дві третіх, бо це вимушений простой, чи який? Бо від області до області, від громади до громади дуже різні трактування, і відповідно треба, щоб міністерство подало тлумачення. І 57-а.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Плюс це ще одне питання на нашу нараду.

_____. Да, Сергій Віталійович, до речі, це багато буде до нас звернень зараз, до мене є, до тебе, я думаю є, на комітет про дві третини, це про вимушений простой, ну, це гроші. Нам треба прокомунікувати від комітету обов'язково, для цього треба міністерство послухати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Погоджуюсь. Плюс ще одне питання шосте.

ППА Н.Р. У мене все.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, в кого ще є? Нема.

Тоді я радий був всіх бачити. Тоді я був радий всіх бачити, шановні колеги, офіційно ми закриваємо засідання комітету. Дякую кожному з вас за те, що знайшли ввечері час. Вимикайте запис, можемо поговорити без запису.